

Opheffing schorsende werking fiscaal verzet voorbehouden aan rechter

Het laatste redmiddel om een executieverkoop door de ontvanger te voorkomen, is fiscaal verzet op grond van artikel 17 Invorderingswet 1990. Hieraan verbindt de wet schorsende werking, zodat de executieverkoop voorlopig van de baan is.

In weerwil hiervan was in de Leidraad Invordering 2008 de mogelijkheid opgenomen dat de ontvanger zelf de wettelijke schorsende werking terzijde stelt en de executieverkoop doorzet. De Hoge Raad heeft recentelijk beslist dat dit beleid strijdig is met de Invorderingswet.

De ontvanger heeft de vergaande bevoegdheid om zichzelf zonder rechterlijke toetsing van zijn vordering een executoriale titel te verschaffen en ten uitvoer te leggen. Dit geldt zelfs als de belastingaanslag bestreden wordt en niet onherroepelijk vast staat. Om hieraan enig tegenwicht te bieden is in artikel 17 Invorderingswet de mogelijkheid geopend verzet aan te tekenen tegen de tenuitvoerlegging van dwangbevelen. Aan dit verzet verbindt de wet schorsende werking.

De Hoge Raad heeft in zijn uitspraak van 7 oktober 1994 geoordeeld dat deze schorsende werking van het verzet slechts kan worden opgeheven in geval van misbruik van procesrecht (ECLI:NL:HR:1994:ZC1475). Hiervan is sprake indien het verzet zo duidelijk kansloos is, dat het belang van de belastingschuldige bij schorsing niet opweegt tegen het belang van de ontvanger bij voortzetting van de executie. De ontvanger kan in spoedeisende gevallen opheffing van de schorsende werking vorderen in kort geding. In niet spoedeisende gevallen kan hij opheffing vorderen bij reconventionele vordering in de verzetprocedure, of door in conventie te verzoeken de afwijzende uitspraak in de verzetprocedure uitvoerbaar bij voorraad te verklaren. In alle gevallen

vindt opheffing van de schorsende werking dus plaats door tussenkomst van de civiele rechter.

Het sinds 1 januari 2008 in artikel 17.1 Leidraad Invordering opgenomen andersluidende beleid vindt dan ook geen genade in de ogen van de Hoge Raad. In zijn uitspraak van 1 mei 2015 oordeelt de Hoge Raad dat alleen door een rechterlijke beslissing de schorsende werking aan het verzet kan worden ontnomen en zulks louter op grond van misbruik van bevoegdheid (ECLI:NL:HR:2015:1188). Naast het feit dat dit een welbewuste keuze van de wetgever is geweest, acht de Hoge Raad hierbij mede van belang dat het gaat om de tenuitvoerlegging van een executoriale titel die als zodanig niet door de rechter is getoetst.

▶ Als de staatsecretaris derhalve wenst dat de ontvanger in weerwil van het ingesteld verzet kan doorpakken, dan zal hij daartoe de weg van een wetswijziging moeten volgen. Gezien de structurele verliesgevendheid van de beslag- en executiepraktijk van de ontvanger is het evenwel de vraag wat het (verhaals)belang van de ontvanger hierbij is. Als de ontvanger verder oplopen van de belastingschulden wil voorkomen door bedrijfsbeëindiging, dan is een faillissementsaanvraag daarvoor meer geëigend dan het doorzetten van een executieverkoop, al was het maar omdat die aanvraag – zij het summierlijk – door de rechter wordt getoetst. ◀